

A - 313

Total No. of Pages : 4

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - II) (Semester - IV) Examination, April - 2018

CO-OPERATION (I.D.S.) (Paper - II)

Co-Operatives in India

Sub. Code : 62313

Day and Date : Friday, 20 - 04 - 2018

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
  - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative. [10]

- i) The structure of Co-operative Banks (short and medium term Agriculture credit) in India is _____.
  - a) Primary
  - b) Two-tier
  - c) Three tier
  - d) Independent
- ii) Multi purpose service Co-operative society work at _____ level.
  - a) Village
  - b) District
  - c) State
  - d) National
- iii) The State Co-operative Bank is called as _____ Bank.
  - a) Lead
  - b) Commercial
  - c) Apex
  - d) Urban
- iv) NAFED was established in the year _____.
  - a) 1958
  - b) 1961
  - c) 1963
  - d) 1991
- v) First Co-operative Sugar Factory started in India in the year 1950 at _____.
  - a) Sangli
  - b) Pravaranagar
  - c) Pune
  - d) Kolhapur
- vi) Dairy Co-operatives are the types of _____ Co-operative society.
  - a) Marketing
  - b) Consumer
  - c) Processing
  - d) Labour

P.T.O.

मराठी रूपांतर

A - 313

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
  - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- i) भारतातील सहकारी बँकांची (अल्प व मध्यम मुदत शेती पतपुरवठा) रचना ..... स्वरूपाची आहे.
अ) प्राथमिक
ब) द्विस्तरीय
क) त्रिस्तरीय
ड) स्वतंत्र
- ii) बहुउद्देशिय सेवा सहकारी संस्था ..... पातळीवर कार्य करतात.
अ) गाव
ब) जिल्हा
क) राज्य
ड) राष्ट्रीय
- iii) राज्य सहकारी बँकेला ..... बँक असे म्हणतात.
अ) अग्रणी
ब) व्यापारी
क) शिखर
ड) नागरी
- iv) नाफेडची स्थापना ..... साली झाली.
अ) 1958
ब) 1961
क) 1963
ड) 1991
- v) भारतात 1950 मध्ये ..... येथे पहिला सहकारी साखर कारखाना सुरू झाला.
अ) सांगली
ब) प्रवरानगर
क) पुणे
ड) कोल्हापूर
- vi) सहकारी दुग्ध संस्था ह्या ..... सहकारी संस्थेचा प्रकार आहेत.
अ) खरेदी-विक्री
ब) ग्राहक
क) प्रक्रिया
ड) मजूर

- vii) महिलांच्या सबलीकरण साठीचे राष्ट्रीय धोरण भारत सरकारने ..... साली स्विकारले.
अ) 1991	ब) 2001
क) 2006	ड) 2011
- viii) नाबार्ड ..... पातळीवर कार्य करते.
अ) गाव	ब) जिल्हा
क) राज्य	ड) राष्ट्रीय
- ix) राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाचे अध्यक्ष ..... असतात.
अ) वित्तमंत्री	ब) कृषी मंत्री
क) संरक्षण मंत्री	ड) पंतप्रधान
- x) भारतीय राष्ट्रीय सहकारी संघाची स्थापना ..... साली झाली.
अ) 1961	ब) 1971
क) 1981	ड) 1991

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

- अ) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकांची कार्ये व समस्या सांगा. [10]
किंवा
सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांच्या समस्या व उपाय सांगा.
- ब) दुग्ध सहकारी संस्थांच्या समस्या व उपाय सांगा. [10]
किंवा
सहकारी चळवळीच्या विकासातील राष्ट्रीय सहकारी विकास महामंडळाची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

अ) बहुउद्देशिय सेवा सहकारी संस्थांचे महत्त्व	[20]
ब) सहकारी खरेदी-विक्री संस्थांची आवश्यकता	
क) सहकारी प्रक्रिया संस्था द्वारा महिलांचे सबलीकरण	
ड) नाबार्डची भूमिका	
इ) राज्य सहकारी बँकांच्या समस्या	
फ) नाफेडची भूमिका	

